

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/194/2022
Identifikačné číslo spisu:	7218200132
Dátum vydania rozhodnutia:	29.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7218200132.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: doc. Mgr. Y. V. PhD., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX/X, I. zast. JUDr. Andrejom Garom, advokátom so sídlom Štefánikova 14, Bratislava proti žalovaným: 1.) Mgr. H. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom K. 1, L., 2.) Ing. A. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX/XX, L. zast. KASALOVÁ LEGAL s. r. o., AK so sídlom Záhradná 829/5, Oslany, IČO: 52 933 911, za účasti mal. M. C. H., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho so žalovanou v 1.) rade, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, o určenie neplatnosti právneho úkonu - súhlasného určenia otcovstva k mal. M. C. H., nar. XX.XX.XXXX, o dovolaniach žalovaných v 1.) a 2.) rade proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 28. februára 2022, sp.zn. 8CoP/204/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie odmieta.

Žalobca má proti žalovaným v 1.) a 2.) rade nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice II (ďalej ako „súd prvej inštancie“) z 27. mája 2021 č.k. 24C/3/2018-1236 vo výroku, ktorým súd prvej inštancie určil, že súhlasné vyhlásenie žalovaných o určenie otcovstva k mal. M. C. H. (ďalej len „maloletý alebo mal.“) z 26.02.2013 je neplatné a vo výroku o trovách konania, odmietol odvolanie proti výroku o vylúčení návrhu o určenie otcovstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na samostatné konanie a žalovaným nepriznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

2. Odvolací súd poukázal na to, že v predmetnej veci predchádza rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj ako „NS SR“ alebo „dovolací súd“), ktorý uznesením z 31.10.2017 č.k. 6Cdo/224/2016-426, zrušil rozsudok potvrdzujúci odvolacieho súdu z 27.05.2016 č.k. 8CoP/453/2015-330 a aj rozsudok súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby žalobcu zo 17.12.2013 č.k. 25C/117/2013-

103 a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie so záväzným právnym názorom, že v prípade konfliktu medzi právnym a (údajným pozn. dovolacieho súdu) biologickým otcom by nemala absentovať v právnej úprave možnosť nápravy takéhoto nežiadúceho stavu. Treba preto pripustiť na strane žalobcu možnosť domáhať sa na súde ochrany svojho práva (práva na súkromný a rodinný život) žalobou o určenie neplatnosti tohto právneho úkonu. Dovolací súd vyslovil názor, že právna teória ako aj súdna prax nevylučujú možnosť domáhať sa určenia neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o otcovstve, pokiaľ by neboli náležitosti vyhlásenia právneho úkonu v súlade s § 37 ods.1, § 38, § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) splnené, resp. ak obaja vyhlasujúci rodičia vedeli že muž, ktorý takéto vyhlásenie učinil, nie je jeho biologickým otcom. Po tomto rozhodnutí dovolacieho súdu súd prvej inštancie rozsudkom z 12.06.2018 č.k. 24C/3/2018-527 zamietol žalobu žalobcu. Na odvolanie žalobcu odvolací súd uznesením z 29.03.2019 č.k. 8CoP/273/2018-611 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože nesprávne zamietol žalobu žalobcu z dôvodu jej procesnej neprípustnosti. Odvolací súd skonštatoval, že žalobca osvedčil naliehavý právny záujem na požadovanom určení podľa § 137 písm. c) CSP, lebo v prípade vyhovievania jeho žalobe sa stane aktívne legitimovaným na podanie žaloby o určenie otcovstva k maloletému. Vychádzajúc aj z dôkazov predložených žalobcom, ktorý v konaní nesporne preukázal svoj intímny vzťah so žalovanou v 1.) rade bolo dôkaznou povinnosťou žalovaných, aby preukázali svoj intímny vzťah, resp. skutočnosť, že žalovaný v 2.) rade je biologickým otcom maloletého. Ak žalovaní neuviedli vlastné tvrdenia o existencii ich intímneho vzťahu, je ich tvrdenie, resp. popretie neúčinné, pričom intímny vzťah žalobcu so žalovanou v 1.) rade v období rozhodnom pre splodenie maloletého bol preukázaný.

3. Súd prvej inštancie v rozsudku č.k. 24C/3/2018-1236 z 27. mája 2021 poukázal na to, že vychádzal zo skutočnosti, že tvrdenia žalobcu sú nesporné. Skúmal, ktorý z aspektov rodičovstva biologického, právneho a sociálneho u maloletého vo vzťahu k žalovanému v 2.) rade prevažuje, pričom dospel k záveru, že žalovaní nepreukázali reálnu spoločnú starostlivosť žalovaného v 2.) rade o maloletého a ani plnenie vyživovacej povinnosti žalovaným 2). Zároveň v konaní nebolo vylúčené biologické otcovstvo žalobcu. Žalovaná v 1.) rade sa napriek súdom nariadenému znaleckému dokazovaniu testom DNA uvedeného znaleckého dokazovania nezúčastnila. Uvedenú okolnosť súd prvej inštancie vyhodnotil v neprospech dôkaznej situácie žalovanej v 1.) rade. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalovaní nepreukázali existenciu intímneho vzťahu v čase rozhodnom pre splodenie maloletého a zároveň zo skutočnosti, že žalovaná v 1.) rade oznámila žalobcovi okolnosti pôrodu, ďakovala mu za syna po pôrode, ako aj zo skutočnosti, že mu oznamovala, že má byť pri krste maloletého, pričom žalovaná v 1.) rade nevyvrátila tvrdenie žalobcu, že ho označovala pred lekárom - pôrodníkom, ako aj pred kňazom, ktorý mal byť pri krste za otca, prípadne že ho v tehotenskej knižke uvádzala ako otca, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná v 1.) rade mala vedomosť o skutočnosti, že žalobca je pravdepodobným biologickým otcom maloletého. S prihliadnutím na okolnosť, že k súhlasnému vyhláseniu rodičovstva k maloletému došlo s odstupom jedného roka od narodenia maloletého počas konania o určenie otcovstva k maloletému zo strany žalobcu, súd prvej inštancie dospel k záveru, že neboli splnené zákonné podmienky existencie slobodnej vôle u oboch účastníkov právneho úkonu - súhlasného vyhlásenia otcovstva žalovaného v 2.) rade k maloletému, keďže samotná žalovaná v 1.) rade považovala za otca maloletého žalobcu. Žalovaná v 1.) rade nenavrhol žiadne dôkazy, ktoré by preukazovali, že mohla mať vedomosť v čase súhlasného vyhlásenia o otcovstve žalovaného v 2.) rade, že tento je biologickým otcom maloletého. Na základe uvedeného súd uzavrel, že tento právny úkon je neplatný pre nedostatok vôle žalovanej v 1.) rade v súlade s § 37 ods. 1 OZ a zároveň je v rozpore s § 39 OZ, keď k súhlasnému vyhláseniu rodičovstva žalovanými síce došlo v súlade so Zákom o rodine, avšak tento úkon sa vzhľadom na vedomosť žalobkyne o otcovstve žalobcu k maloletému prieči dobrým mravom.

4. Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav vecí, posúdil ho podľa správnych zákonných ustanovení a rozhodol správne a zákonne keď určil, že súhlasné vyhlásenie žalovaných je neplatné. Súd prvej inštancie riadne vysvetlil, ktoré žalobcom preukázané skutočnosti sú spôsobilé dokázať, že žalovaní mali vedomosť o tom, že žalovaný v 2.) rade nie je biologickým otcom maloletého, a že prejavom vôle nezamýšľali vyvolať tie právne účinky, ktoré Zákon o rodine s takým prejavom vôle spája, resp. že týmto prejavom vôle fakticky obchádzajú zákon. Žalobca preukázal svoj dlhodobý a intímny vzťah so žalovanou v 1.) rade. Celkový obsah a význam správ, ktoré žalobca

predložil od žalovanej v 1.) rade pritom nie je možné logicky spochybňovať tým, že boli vytrhnuté z kontextu, ani obavami žalovanej v 1.) rade zo žalobcu za situácie. Tento záver umocňuje aj priznanie žalovanej v 1.) rade, že absolvovala so žalobcom spoločnú dovolenku v 4. mesiaci tehotenstva.

5. Odvolací súd zistil, že žalobca sa na súde domáhal určenia svojho otcovstva k maloletému, pričom až počas tohto konania, za súčasného nepriaznivého vývoja dôkaznej situácie v neprospech žalovanej 1) predložila súhlasné vyhlásenie žalovaných, ktorým došlo k určeniu otcovstva k maloletému a konanie o určenie otcovstva muselo byť zastavené. Zo všetkých týchto okolností možno uzavrieť, že žalovaní v čase právneho úkonu vedeli, že žalovaný v 2.) rade nie je biologickým otcom maloletého, a že týmto úkonom nezamýšľali vyvolať tie právne účinky, ktoré Zákon o rodine s takým prejavom vôle materiálne spája, pretože ním len fakticky chceli obísť zákon a vylúčiť, resp. sťažiť žalobcovi možnosť domáhať sa určenia otcovstva podľa tretej domnienky.

6. Odvolací súd nespochybnil, že záujem maloletého má byť v konaniach, ktoré sa ho týkajú prioritou, avšak zároveň dodal, že v danej veci nebolo pochybností, že otvorenie možnosti skúmania, či je žalobca jeho skutočný otec v samostatnom konaní má význam a je v záujme maloletého jednak vzhľadom na okolnosti neplatnosti súhlasného vyhlásenia žalovaných o jeho otcovstve ako aj preto, že prakticky od narodenia vyrastal bez otca. Žalovaný v 2.) rade o neho neprejavoval záujem o osobný kontakt a neprispieval na jeho výživu. Návrh žalovanej v 1.) rade na výsluch maloletého prezentovaný až v odvolacom konaní odvolací súd považoval za účelový v snahe oddialiť meritórne rozhodnutie v prejednávanej veci. Súhlasným vyhlásením o určení otcovstva sa žalovaná v 1.) rade nezaoberala tým, aký objektívny dopad na maloletého môže mať, resp. má situácia, že dlhodobo vyrastal len s ňou nielen bez svojho biologického otca, ktorý o neho prejavoval záujem, ale aj bez právneho otca, ktorý o neho nejavil osobný záujem.

7. Odvolací súd ďalej poukázal na to, že žalovaní odvolaním napadli aj výrok, ktorým súd prvej inštancie vylúčil návrh o určenie otcovstva žalobcu k maloletému a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na samostatné konanie, pričom proti tejto časti výroku odvolanie nebolo objektívne prípustné. S poukazom na uvedené odvolací súd podľa § 386 písm. c) CSP odvolanie v tejto časti odmietol.

8. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná v 1.) rade (ďalej len „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovala z § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

9. K dovolaciemu dôvodu 420 f) CSP namietla, že súd napadnuté rozhodnutie odôvodnil na tom základe, že údajne nepoprela skutkové tvrdenia žalobcu a neuniesla dôkazné bremeno svojich tvrdení. Súd dostatočne jasne a zrozumiteľne neodôvodnil, na základe akých dôkazov a skutočností dospel k záveru, že žalovaní mali mať v čase súhlasného vyhlásenia vedomosť o skutočnosti, že žalovaný v 2.) rade nie je otcom mal., riadne neodôvodnil svoj postup, keď nevykonával dôkazy navrhované v konaní, vyhodnocoval dôkazy ešte pred ich vykonaním a zároveň dostatočne jasne nevysvetlil svoj postup, keď niektoré vykonané dôkazy pri rozhodovaní opomenul. Súd úspech žalovaných podmieňoval dodatočným preukázaním ich spoločného intímneho života vo forme fotiek, videa a pod., pričom jasne a zrozumiteľne nevysvetlil, ako by existencia fotiek mohla ovplyvniť samotnú platnosť právneho úkonu v čase jeho uskutočnenia. Súd odmietol vykonať výsluch maloletého, neskúmal najlepší záujem maloletého ani priamo a ani cestou kolízneho opatrovníka, pričom takéto šetrenie zo strany ÚPSVáR bolo realizované v domácnosti dovolateľky až dňa 25.08.2021. Ak by odvolací súd postupoval procesne správne a nariadil pojednávanie za účelom doplnenia dokazovania, mal a mohol sa oboznámiť so závermi šetrenia ÚPSVáR a aj týmto spôsobom zistiť a zobrať do úvahy najlepší záujem maloletého. Rovnako sa odmietol vysporiadať s námietkou zaujatosti voči kolíznemu opatrovníkovi. Zmätočnosť rozhodnutia súd spôsobil aj vo vzťahu k právnej istote maloletého na trvalom usporiadaní jeho rodinných vzťahov a to aj v spojitosti s jeho nárokom na výživné. Zároveň ale ešte nie je isté, či maloletý v spojitosti s týmto napadnutým rozhodnutím „získa“ nového otca. Podľa názoru dovolateľky aj výsluchom maloletého by mohlo dôjsť k objektivizovaniu ňou tvrdených skutočností. Nesprávny procesný postup súdu sa sprítomnil aj v súvislosti s výsluchom dovolateľky, kedy súd k tomuto úkonu pristupoval formalisticky a zaujato.

10. Súd platnosť súhlasného vyhlásenia rodičov posudzoval cez prizmu toho, či žalovaní 1) a 2) žijú v spoločnej domácnosti a spoločne vychovávajú maloletého. Na naplnenie podmienok II. domnienky otcovstva právna úprava nevyžaduje, aby rodičia žili v spoločnej domácnosti, trávili spolu dovolenky, intímne spolunažívali a pod. Jedinou podmienkou je, že otcovstvo bude uznané súhlasným vyhlásením oboch rodičov. Takýto postup je aj v priamo rozpore so zrušujúcim uznesením NS SR, sp. zn. 6Cdo/224/2016 zo dňa 31.10.2017, podľa ktorého bolo úlohou súdu po vykonaní dokazovania zistiť a náležite odôvodniť, či žalovaní nevedeli alebo vedeli v čase súhlasného vyhlásenia, že žalovaný v 2.) rade je alebo nie je otcom maloletého. O nariadenie pojednávania pred odvolacím súdom a vykonanie dôkazov, ktoré opomenul vykonať už súd prvej inštancie žiadal žalovaný v 2.) rade aj v odvolaní proti rozsudku prvej inštancie. Napadnuté rozhodnutie súdu je preto prekvapivé najmä v spojitosti s jeho odôvodnením.

11. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP poukázala na to, že právnou otázkou bolo posúdenie otázky platnosti právneho úkonu - súhlasného vyhlásenia rodičov, keď súd v napadnutom rozhodnutí vyriešil právnú otázku platnosti právneho úkonu tak, že tento úkon vzhladol ako neplatný. Súd sa pri riešení tejto právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe NS SR, podľa ktorého je právny úkon potrebné vykladať skôr v prospech jeho platnosti, než aby bol vyhodnotený ako neplatný, s poukazom na rozhodnutia dovolacieho súdu sp.zn. 6MCdo/21/2011, sp.zn. 4Cdo/95/2019 a Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 640/2014, sp.zn. I. ÚS 242/2007, sp.zn. I. ÚS 243/2007. Odklon od tejto ustálenej rozhodovacej praxe spočíva v tom, že odvolací súd prihliadol len na tie argumenty žalobcu, ktoré sa pokúšali spochybniť platnosť právneho úkonu žalovaných pri súhlasnom vyhlásení rodičov, ale ponechal bez povšimnutia tie dôkazy, ktorých vykonaním by mal a musel dospieť k záveru o platnosti tohto právneho úkonu.

12. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Dovolateľka zároveň navrhla odložiť vykonateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v spojitosti s rozsudkom súdu prvej inštancie dôvodiac, že právoplatnosťou rozhodnutia prestane byť žalovaný v 2.) rade považovaný za otca maloletého, čo môže mať negatívny dopad na maloletého a jeho ďalší vývoj. Maloletý právoplatnosťou stratí jednak doterajšiu istotu na stabilite jeho rodinných vzťahov a jednak stratí právny nárok na výživné voči žalovanému v 2.) rade.

13. Žalovaný v 2.) rade vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že naďalej tvrdí, že je otcom maloletého, pričom sa stotožnil s dovolaním žalovanej 1).

14. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie aj žalovaný v 2.) rade (ďalej len „dovolateľ“), ktorého prípustnosť rovnako odvodzoval z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP a ktorý zopakoval námietky uvedené dovolateľkou v jej dovolaní.

15. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, resp. aby zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň navrhol odložiť vykonateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie dôvodiac, že právoplatnosťou rozhodnutia prestane byť dovolateľ považovaný za otca maloletého, čo môže mať negatívny dopad na maloletého. Maloletý právoplatnosťou stratí jednak doterajšiu istotu na stabilite jeho rodinných vzťahov a jednak stráca právny nárok na výživné voči dovolateľovi ale aj prípadný nárok dediť ako zákonný dedič.

16. Žalovaná v 1.) rade vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že naďalej tvrdí, že otcom mal. je žalovaný v 2.) rade, pričom sa stotožnila s jeho dovolaním.

17. Kolízny opatrovník k dovolaniam žalovaných zotrval na doterajších vyjadreniach.

18. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniám žalovaných navrhol tieto odmietnuť a žiadal priznať náhradu trov dovolacieho konania a zároveň vyjadril nesúhlas s odkladom vykonateľnosti napadnutého rozsudku. K dovolaciemu dôvodu 421 ods. 1 písm. a) CSP poukázal na to, že ustálená rozhodovacia prax NS SR, podľa ktorého je právny úkon potrebné vykladať skôr tak, aby platil, než ako by neplatil, sa vzťahuje na prípady, kedy sú možné obidva výklady, avšak nemožno prijať záver, že v každom spore o neplatnosť právneho úkonu majú súdy vykladať právny úkon tak, aby platil.

19. Dovolateľ vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zotrval na podanom dovolaní.

20. Dovolateľka vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcu zotrvala na podanom dovolaní a tam uvedených dôvodoch dovolania.

Dovolania podľa § 420 písm. f) CSP

21. Dovolatelia zhodne namietali nedostatky odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, nedostatky v dokazovaní a prekvapivosť napadnutého rozhodnutia.

22. Dovolací súd konštatuje, že odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu, jeho postup vo vzájomnej súvislosti s konaním a rozhodnutím súdu prvej inštancie nemožno považovať za neodôvodnený, pričom odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Dovolací súd sa stotožnil s odvolacím súdom, že súhlasné určenie otcovstva v danom prípade obchádza zákon a vykazuje rozpor s dobrými mravmi a podľa § 39 OZ. Dovolací súd naproti tomu nezistil vady vážnosti prejavenej vôle a rozpor s ust. § 37 ods.1 OZ, pretože zo strany žalovaných 1) a 2) išlo o pohnútku a nie otázku vážnosti prejavenej vôle. Implicitne z daných okolností vyplýva, že pohnútkou bolo zabrániť určeniu otcovstva pravdepodobnému biologickému otcovi. V právnej praxi účelové súhlasné vyhlásenie o určení otcovstva je praktikou zameranou proti pravdepodobnému biologickému otcovi, ktorá nemôže byť v záujme maloletého, pokiaľ žalovaný 2) neposkytuje maloletému riadnu otcovskú starostlivosť. V danom prípade nebolo preukázané, že by žalovaní 1) a 2) v prospech maloletého vytvorili reálne fungujúce rodinné prostredie. Vzhľadom na tieto okolnosti dovolací súd z obsahu spisu nezistil napadnutým rozhodnutím zásad do ich súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR. Z doterajšieho dokazovania nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by naznačovali osobné vlastnosti žalobcu pre ktoré by nemalo byť v záujme maloletého určenie otcovstva pravdepodobného biologického otca. Účelové určenie otcovstva je v rozpore s dobrými mravmi a je praktikou, ktorej súdy nemôžu poskytnúť právnu ochranu.

23. K tvrdeniam o nedostatočnom rozsahu vykonaného dokazovania, t.j. výsluchom maloletého a strán sporu a ďalších dôkazov je nevyhnutné zdôrazniť, že namietané skutočnosti sú relevantné k nadväzujúcemu konaniu o určenie otcovstva, kde je nevyhnutné posúdiť všetky skutočnosti ako predbežnú otázku či určenie otcovstva je v najlepšom záujme maloletého. Ide o dokazovanie nad rámec tohto konania, ktorého predmetom bolo posúdenie, či nedošlo k účelovému vytvoreniu právnej prekážky pre konanie o určenie otcovstva.

24. Dovolací súd po preskúmaní obsahu spisu nezistil v postupe súdov nižších inštancií také pochybenia alebo vady pri vykonávaní dôkazov ani pri ich hodnotení, ktoré by svojou intenzitou či závažnosťou predstavovali porušenie práva dovolateľov na spravodlivé súdne konanie. Súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy relevantné pre riadne zistenie skutkového stavu, pričom sa v ods. 29 odôvodnenia riadne vysporiadal s dôvodmi nevykonania navrhnutých dôkazov a následne uvedené doplnil odvolací súd v ods. 14 odôvodnenia a v odseku 16 sa vysporiadal s dôvodmi nevykonania výsluchu maloletého ako aj s okolnosťami výsluchu dovolateľky. K námietkam dovolateľov, že odvolací súd nenariadil vo veci pojednávanie dovolací súd poukazuje na § 385 CSP, v zmysle ktorého nebol odvolací súd povinný nariadiť pojednávanie, ak to nepovažoval za potrebné.

Dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP

25. Dovolatelia k dovolaciemu dôvodu § 421 ods. 1 písm. a) CSP vyvodili právnu otázku posúdenia otázky platnosti právneho úkonu - súhlasného vyhlásenia rodičov poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax NS SR, podľa ktorej je právny úkon potrebné vykladať skôr tak, aby platil než ako by neplatil.

26. V danom prípade v pomere špeciality je judikované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 ako judikované rozhodnutie v občianskoprávných veciach č. R 68/2018 podľa ktorého „Právny poriadok Slovenskej republiky nevylučuje možnosť, aby sa ten, kto o sebe tvrdí, že je biologickým otcom maloletého dieťaťa, domáhal určenia neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov podľa § 91 ods. 1 Zákona o rodine. V konaní má kľúčový význam najlepší záujem maloletého dieťaťa“.

27. Tak súd prvej inštancie ako aj odvolací súd vychádzali z rozhodnutia NS SR sp.zn. 6Cdo/224/2016 zo dňa 31.10.2017, ktoré bolo vydané v predmetnej veci, a v ktorom NS SR uviedol, že nie je vylúčená možnosť domáhať sa určenia neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o otcovstve, pokiaľ by neboli náležitosti vyhlásenia právneho úkonu v zmysle § 39 OZ boli v rozpore s dobrými mravmi. Dovolací súd konštatuje, že ak obaja vyhlasujúci rodičia vedeli, že muž, ktorý takéto vyhlásenie učinil, nie je biologickým otcom, je prípustné takéto vyhlásenie urobiť, ale nesmie ísť o konanie v pohnútke zabrániť biologickému rodičovi v určení rodičovstva.

28. Dovolací súd zistil, že súdy skúmali všetky okolnosti súhlasného vyhlásenia dovolateľov, bez ohľadu na to, či mali slúžiť na preukázanie platnosti alebo neplatnosti tohto úkonu a následne na základe zistených skutkových okolností prípadu dospeli k záveru o neplatnosti právneho úkonu názoru dovolacieho súdu súd prvej inštancie i odvolací súd vychádzajúc z predošlého rozhodnutia dovolacieho súdu dospeli k správny právny záverom v časti obchádzania zákona zisteného rozporu s dobrými mravmi. Zistený skutkový stav umožňoval právny záver súdov o tom, že súhlasné vyhlásenie dovolateľov je neplatné podľa § 39 OZ. Tento právny záver neboli spôsobilé spochybniť námietky dovolateľov týkajúce sa nedostatočného zistenia skutkového stavu tým, že súdy nevykonaním ďalších dôkazov neozrejmili okolnosti svedčiacie v prospech platnosti tohto právneho úkonu. Dovolací súd ustálil, že dovolateľmi vymedzenej právnej otázky prechádza judikované rozhodnutie R 68/2018.

29. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP, a preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

30. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

31. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.